

MILJØMINISTERIET

DEPARTEMENTET

Den 30. marts 2005

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. G stillet af Miljø- og Planlægningsudvalget

Spørgsmål nr. G:

”Ministeren bedes redegøre for Miljøstyrelsens beslutning om ikke at gribe ind over for anvendelsen af glyfosat.”

Svar:

Som det jo også fremgår af spørgsmålet, er det Miljøstyrelsen, som har kompetencen til at træffe beslutning om godkendelse - eller det modsatte - af sprøjtemidler. Det er således styrelsen, som skal vurdere, om der er en uacceptabel risiko forbundet med anvendelse af midlerne.

De overordnede rammer for denne vurdering er fastlagt i Direktiv 91/414 - altså plantebeskyttelsesmiddeldirektivet - med tilhørende bilag og guidancepapirer, som er implementeret i danske regler. Inden for disse rammer foretager Miljøstyrelsen den detaljerede vurdering af al relevant information og træffer en beslutning. Det gælder også for glyphosat.

Der har altid været meget stor interesse for glyphosat. Udvaser det til grundvandet? Er det så uskadeligt som påstået? Og mange andre spørgsmål. Sådan var det også i 2000, da stoffet sidst blev vurderet og godkendt for en ny 10-årig periode.

Samtidigt blev det i 2000 besluttet at se på risikoen for udvaskning til grundvandet igen, når nogle igangværende undersøgelser fra Danmarks JordbrugsForskning var afsluttet.

I 2001 og de efterfølgende år kom så resultaterne fra varslingsystemet, hvor der i vand fra drænrør i 1 meters dybde i nogle tilfælde blev fundet glyphosat i koncentrationer over 0,1 mikrogram pr. liter, som er grænseværdien for grundvand.

Dette førte til, at Miljøstyrelsen efter rådgivning fra GEUS i sommeren 2003 fandt, at der burde ske en indskrænkning i efterårsanvendelsen af glyphosat. Det fremgik dog samtidigt, at der ikke var risiko for transport af glyphosat til væsentlig større dybder end drændybden på 1 meter.

Miljøstyrelsens vurdering blev sendt i partshøring. Og høringssvarene rejste så store tvivl om det faglige grundlag for beslutningen, at styrelsen besluttede at genoverveje sin vurdering i lyset af de konkrete bemærkninger.

Min forgænger orienterede i juli 2004 Miljø- og Planlægningsudvalget om Miljøstyrelsens foreløbige konklusioner, og kort før jul kunne jeg så orientere udvalget om, at der efter styrelsens faglige vurdering ikke er risiko for en overskridelse af grænseværdien ved den landbrugsmæssige anvendelse af glyphosat – og derfor ikke grundlag for at indskrænke efterårsanvendelsen.

Jeg skal ikke forsøge at redegøre for de meget teknisk komplicerede sammenhænge, der ligger til grund for Miljøstyrelsens konklusioner. Men jeg kan dog nævne, at det centrale spørgsmål drejer sig om, hvorvidt måling af glyphosat i

drænvand giver et korrekt billede af glyphosattransporten ned til 1 meters dybde i jorden. Der er på én af forsøgsmarkerne fundet ca. 0,4 mikrogram pr. liter i drænvandet. På en anden forsøgsmark er grænseværdien tangeret. På de tre øvrige marker ligger koncentrationen væsentligt under grænseværdien – i hovedparten af disse prøver er glyphosat slet ikke påvist.

Under drændybde reduceres koncentrationen af glyphosat hurtigt med dybden. I varslingsystemet måles der også for glyphosat i 3 meters dybde og – lidt forskelligt på de enkelte forsøgsmarker - i større dybder. I 3 meters dybde er der i varslingsystemet kun få fund af glyphosat, og de ligger alle langt under grænseværdien. I større dybder end 3 meter har glyphosat slet ikke kunnet spores.

Spørgsmålet om fortolkningen af prøverne fra drænvandet må fagfolkene naturligvis arbejde videre med, men jeg må konstatere, at der er faglig enighed om, at glyphosat ikke truer det grundvand, hvorfra vi indvinder hovedparten af vores drikkevand.

Med hensyn til de små vandforsyninger – som jo typisk indvinder vand fra de højtliggende magasiner - har GEUS i samarbejde med Miljøstyrelsen igangsat en undersøgelse, som skal afdække årsagen til de fund af glyphosat over grænseværdien, som især er gjort i Storstrøms Amt. Undersøgelsen ventes afsluttet i år, og jeg vil naturligvis orientere udvalget om resultatet.

Indtil årsagerne til forureningen af de små vandforsyninger er nærmere afklaret har Miljøstyrelsen - som en ekstra sikkerhedsforanstaltning - i samarbejde med GEUS og land-

bruget igangsat en målrettet informationsindsats, hvor ejerne og brugerne af de små vandforsyninger opfordres til ikke at anvende glyphosat i en zone omkring vandforsyningerne i områder kendetegnet ved et tyndt morænelag over de kalklag, hvorfra der indvindes grundvand.

Som jeg indledte med at sige, er det efter de gældende regler Miljøstyrelsens opgave at vurdere risikoen for udvaskning til grundvandet ved anvendelse af sprøjtemidler. Og kommer der væsentlige nye oplysninger eller forskningsresultater frem, vil styrelsen kunne tage sagen op på ny. Det gælder også sprøjtemidler med glyphosat.